Minister Edukacji

DKO-WOKO.055.16.2025.AK

Warszawa, 19 grudnia 2025 r.

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na oświadczenie nr BPS/043-45-1183/25

Szanowna Pani Marszałek,

składam na Pani ręce odpowiedź na oświadczenie nr BPS/043-45-1183/25 Pani Senator Magdaleny Kochan złożone podczas 45. posiedzenia Senatu RP w dniu 7 listopada 2025 r.

Szanowna Pani Senator,

Możliwość realizacji obowiązku szkolnego poza szkołą wynika z art. 37 ustawy Prawo oświatowe[1]. Zgodnie z art. 37 ust. 1 tej ustawy właściwe zezwolenie jest wydawane przez dyrektora szkoły na wniosek rodziców w drodze decyzji administracyjnej. Wydanie zezwolenia poprzedza uzgodnienie przez rodzica z dyrektorem szkoły zakresu części podstawy programowej obowiązującej na danym etapie edukacyjnym na dany rok szkolny. W przewidzianej tu procedurze rodzic oświadcza o zapewnieniu dziecku warunków umożliwiających realizację podstawy programowej obowiązującej na danym etapie edukacyjnym oraz zobowiązuje się do przystępowania przez dziecko w każdym roku szkolnym do rocznych egzaminów klasyfikacyjnych.

[1] Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2025 r. poz. 1043 z późn. zm.).

telefon: + 48 22 34 74 100
adres email: sekretariat.b.nowacka@men.gov.pl
gov.pl/edukacja

al. J.Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa

Odwołując się do danych liczbowych należy podkreślić, że opisana powyżej forma realizacji obowiązku szkolnego w perspektywie lat cieszyła się coraz większym zainteresowaniem rodziców[2]:

L.p.	W roku szkolnym	Liczba uczniów ogółem w przedszkolach i szkołach	Liczba uczniów realizujących obowiązek szkolny/nauki poza szkołą	Liczba uczniów w tzw. edukacji domowej w jednostkach wskazujących na dominujące wsparcie ucznia poprzez środki komunikacji elektronicznej	Liczba uczniów realizujących obowiązek szkolny/nauki poza szkołą do liczby uczniów ogółem w % (kol. 3 do kol. 2)	Liczba uczniów w tzw. edukacji domowej w jednostkach wskazujących na dominujące wsparcie ucznia poprzez środki komunikacji elektronicznej do liczby uczniów ogółem w % (kol. 4 do kol. 2)	Liczba uczniów w tzw. edukacji domowej w jednostkach wskazujących na dominujące wsparcie ucznia poprzez środki komunikacji elektronicznej do liczby uczniów ogółem realizujących obowiązek szkolny/nauki poza szkołą w % (kol. 4 do kol.3)
0.	1.	2.	3.	4.	5	6.	7
1.	2015/2016	5 932 730	6 954		0,12		
2.	2016/2017	5 881 379	10 836		0,18		
3.	2017/2018	5 919 377	13 652		0,23		
4.	2018/2019	5 961 085	11 090		0,19		
5.	2019/2020	6 104 232	10 962	47	0,18	0,001	0,43
6.	2020/2021	6 191 106	19 266	101	0,31	0,002	0,52
7.	2021/2022	6 340 887	22 055	889	0,35	0,014	4,03
8.	2022/2023	6 560 289	32 489	8 847	0,50	0,135	27,23
9.	2023/2024	6 571 246	52 478	26 922	0,80	0,410	51,30
10.	2024/2025	6 602 740	59 632	29 764	0,90	0,451	49,91
11.	2025/2026	6 563 113	57 862	26 286	0,88	0,401	45,43

Na powyższe procesy wpłynęły z pewnością zmieniające się wyzwania cywilizacyjne, większa świadomość rodziców i w konsekwencji istotnie i stale zmieniające się potrzeby edukacyjne rodziców i uczniów. Coraz większa grupa rodziców uczniów zna przysługujące prawa wynikające z prawa oświatowego, jak np. możliwość realizowania obowiązku szkolnego poza szkołą, i z tych praw korzysta w większym stopniu niż jeszcze dekadę temu. Nie zawsze jednak rosnącej świadomości w zakresie praw towarzyszy rzetelne wykonywanie obowiązków wynikających z korzystania z tych praw. Często rodzic nie ma pełnej świadomości, że w wypadku korzystania przez jego dziecko z tzw. edukacji domowej – pełna odpowiedzialność za proces kształcenia spoczywa na nim samym, a nie na szkole, której dyrektor wydał stosowne zezwolenie.

Jak w każdym obszarze życia społecznego także procesom wskazanym wyżej zaczęły towarzyszyć sytuacje i przypadki, w których nie wszystkie podejmowane aktywności edukacyjne pozostawały zgodne z wzorcem ustalanym przez prawodawcę. W tym przypadku zaczęły powstawać podmioty, które definiując swoją aktywność jako wysoce innowacyjną w edukacji, zaczęły sprowadzać swe działanie do wydawania zezwolenia na realizację obowiązku szkolnego poza szkołą (tzw. „nauczanie domowe"), proponując uczniom (rodzicom) korzystanie z zastępczej formy uczenia: nauki zdalnej. Proponowana przez szkoły „nauka zdalna" nie ma jednak uprawomocnienia dokonywanego przez instytucje oświatowe, naukowe.[3] Szkoły te co do zasady nie dysponują bowiem adekwatną do liczby uczniów infrastrukturą szkolną.[4]

[2] Dane SIO MEN.

[3] Np. Program Międzynarodowej Oceny Uczniów (PISA), PISA 2022 raport ogłoszony 5 grudnia 2023 r. W tym postpandemicznym, opóźnionym o rok badaniu, odnotowano gorsze wyniki wśród wszystkich państw OECD.

[4] Przepisy prawa nie przewidują możliwości funkcjonowania w systemie edukacji jednostek oświatowych, które prowadziłyby działalność ograniczoną do czynności prawno-administracyjnych (wydawanie decyzji o realizacji przez uczniów kształcenia w warunkach domowych, przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych, okazjonalne

Należy przy tym dodać, że wbrew opisom zawartym w mediach elektronicznych w szkołach definiujących swój status jako praca z dominującym wsparciem ucznia poprzez środki komunikacji elektronicznej – efekty mierzone oceną zewnętrzną (egzaminy) nie są korzystne dla ucznia.[5]

Mając powyższe na uwadze i fakt, iż ochrona dzieci, uczniów operujących stale w przestrzeni mediów elektronicznych jest ograniczona, choćby z uwagi na to, że nie wszystkie obowiązki wynikające z tzw. Lex Kamilek są wówczas wymagalne, Minister Edukacji przygotowuje obecnie propozycję nowelizacji ustawy Prawo oświatowe. Przewiduje ona doprecyzowanie wszystkich właściwych w sprawie przepisów, w tym dotyczących m.in. zasad powstawania i likwidacji szkół niepublicznych, warunków ich codziennego działania, a także zasad towarzyszących wydawaniu zgody na realizacje obowiązku szkolnego poza szkołą.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Katarzyna Lubnauer
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

organizowanie zajęć dodatkowych). Kształcenie zdalne jest zastrzeżone dla określonych sytuacji wprost wskazanych ustawą - art. 117 ust. 2e, art. 125 ust. 2, ust. 4 do ust. 7, art. 127 ust. 16a i ust. 17a, art. 128 ust. 4, ust. 7 i ust. 8 - ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe.

[5] Dane Centralnej Komisji Egzaminacyjnej za rok 2025 - ogólny poziom zdawalności egzaminu maturalnego w kraju (tylko licea ogólnokształcące) wyniósł 84,10 proc., w woj. mazowieckiem (OKE Warszawa; tylko licea ogólnokształcące) - 88,60 proc., W szkole promującą platformę zdalną wynika ten wyniósł - 74,60 proc. W woj. wielkopolskim (OKE Poznań; tylko licea ogólnokształcące) - 88 proc., a w szkole z platformą zdalną (OKE Poznań) - 69,60 proc.

Największe różnice, jeśli chodzi o pisemne przedmioty obowiązkowe, dotyczą matematyki na poziomie podstawowym: w kraju (tylko licea ogólnokształcące) - 91 proc., w woj. mazowieckiem (OKE Warszawa; tylko licea ogólnokształcące) - 91 proc., a szkole operującej platformą zdalną wskaźnik ten wynosi - 77 proc. W woj. wielkopolskim (OKE Poznań; tylko licea ogólnokształcące) - 91 proc., a szkole operującej platformą zdalną - 73 proc.

W przypadku języka polskiego na poziomie podstawowym: w kraju (tylko licea ogólnokształcące) - 97 proc., w woj. mazowieckim (OKE Warszawa; tylko licea ogólnokształcące) - 97 proc., a szkole operującej platformą zdalną - 96 proc. W woj. wielkopolskim (OKE Poznań; tylko licea ogólnokształcące) - 97 proc., a w szkole operującej platformą zdalną - 93 proc. Jeśli chodzi o egzamin ósmoklasisty, to z danych przesłanych przez MEN wynika, że w przypadku języka polskiego średni wynik w kraju wyniósł 61, w woj. mazowieckim (OKE Warszawa; wynik średni) - 65, a w szkole operującej platformą zdalną wynik średni to - 50.

telefon: + 48 22 34 74 100
adres email: sekretariat.b.nowacka@men.gov.pl
gov.pl/edukacja

al. J.Ch. Szucha 25
00-918 Warszawa